

Munkahelyi szocializáció

BTPS212MA

Bernáth Ágnes

A tárgy célja: a hallgatók megismerkedjenek a munkahelyi szocializáció témakörével (az ide kapcsolódó elméletekkel, modellekkel), azzal a céllal, hogy későbbi munkavégzésük során mindezeket az ismereteket hatékonyan fel tudják használni, a munkahelyi szocializációs folyamatot elemezni, segíteni tudják.

Mindezt szem előtt tartva további cél a gyakorlatban előforduló esetek, példák átbeszélése, megvitatása.

A tantárgy főbb érintett témái:

1. Bevezetés: A munka - szocializáció értelmezése és fogalmi tisztázása (munkaköri, munkahelyi szocializáció)
2. A munka-szocializáció tartalma, a szocializációs folyamat jellemzése szervezet- pszichológiai megközelítésben (Van Maanen, Schein), Morrison-információ tipológia, Feldman modellje a szervezetbe történő beilleszkedésről, Schein szocializációs modellje
3. Szocializáció, munkaérdeklődés és munkaválasztás- Holland foglalkozási személyiség tipológiája
4. Kiválasztás és beválás; személy-munka-szervezet megfelelés
5. A munkaértékek
6. A munkahelyi szocializációt befolyásoló szervezeti és egyéni tényezők (szocializációs taktikák, beillesztési stratégiák, programok, mentorok, proaktivitás)
7. A (sikeres) munkaköri, munkahelyi szocializáció és hatásai (munkával való elégedettség és személy-felettes illeszkedés, szervezet iránti elköteleződés, szervezettel való azonosulás; stressz, megrekedés, elidegenedés, kilépési szándék)

Irodalom:

- Allen, T., D., McManus, S. E., Russell, E. A. (1999): Newcomer Socialization and Stress: Formal Peer Relationships as a Source of Support, *Journal of Vocational Behavior* 54, 453-470.
- Ashforth, B. E., Sluss, Saks, A. M. (2007): Socialization tactics, proactive behavior, and newcomer learning: Integrating socialization models, *Journal of Vocational Behavior*, 70, 447-462.
- Csízik T., Schmotzer K. (2007): A munkaérdeklődés szerepe a megváltozott munkaképességű emberek munkaerőpiaci reintegrációjában. In: Münnich Á. (szerk.):

Gyakorlati megfontolások és kutatási tapasztalatok a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásához, Didakt Kft, Debrecen 99-115.

- Edwards, J. R., Cable, D. M. (2009). The Value of Value Congruence, *Journal of Applied Psychology*, 94(3), 654-677.
- Griffin, A. E. C. , Colella, A., Goparaju, S. (2000): Newcomer and Organizational Socialization tactics: an interactionist perspective, *Human Resource Management Review*, Vol. 10, Nr.4, p. 453-474.
- Gruman, J., A., Saks, A. M., Zweig, D., I. (2006): Organizational socialization tactics and newcomer proactive behaviors: An integrative study, *Journal of Vocational Behavior*, 69, 90-104.
- Holland, J. L. (1997): *Making Vocational Choices. A Theory of Vocational Personalities and Work Environments*, *Psychological Assessment Resources, Inc.* 21-28.
- Judge, T. A., Sharon, P., Colbert, A. E., Heller, D., Ilies, R. (2001): Job-Satisfaction: A Cross- Cultural Review in: Anderson, N., Ones, D. S., Sinangil, H., Viswesvaran, C.: *Handbook of Industrial, Work&Organizational Psychology*, Vol2. , 26-52
- Juhász M., Takács I. (2006): *Pszichológia, Typotex* 121-128.
- Klein B., Klein S. (2008): *A szervezet lelke*. Edge 2000 Kiadó, Budapest
- Kraimer, M. L. (1997): Organizational goals and values: A socialization model, *Human Resource Management Review*, 7 (4), 425-447.
- Takács I. (2006): *A munkahelyi szocializáció és a munkahelyi beilleszkedés pszichológiai tényezői. In: Mészáros A. (2006) (szerk.): A munkahely szociálpszichológiai jelenségvilága. Egyének és csoportok. Z - Press Kiadó Kft.*
- Van Maanen, J., (1978): *People Processing: Strategies of Organizational Socialization*, *Organizational Dynamics*
- Van Vianen, E., M., A., Shen, C. T., Chuang, A. (2010): Person-organization and person- supervisor fits: Employee commitments in a Chinese context. *Journal of Organizational Behavior*, 32, 906-926.

Követelmény:

A szemeszter végén írásbeli vizsga, valamint egy szabadon választott munkahelyi beillesztési folyamat részletező szóbeli bemutatása (szervezet, munkakör, szocializáció folyamatának bemutatásával) és egy 2010-nél nem régebbi cikk értelmező szóbeli bemutatása és megvitatása (egyeztetés után).

A prezentációk elkészítését szempontrendszer segíti.

Értékelés:

Beillesztési folyamat bemutatása: 25%

Cikk: 25%

Írásbeli vizsga: 50% (dólttel szedett irodalmak (3) illetve órai anyag)

A szóbeli prezentációk értékelési szempontjai:

- bemutatás időtartama (mennyire összefogott, gazdaságos, befejezett, időarányos az előadás)
- előadás stílusa (szabad előadás, felolvasás, szabatosság)
- előadás szemléletessége
- hallgatóság bevonása